

mente, ki so jim pri tem na poti, zato so se vsi veliki posestniki združili in spravili med sabo. Da pa svoj veliki namen morejo doseči, je treba, da se tudi po vseh drugih deželah plemstvo združi zoper sedaj še vladajočo ustavoversko stranko, ker le tako more vreči jo s konja.

Najprvo — se ve da — bilo bi pri tem plemstvo na Českem. In ravno to je žalostno, da se na Českem tako zvano zgodovinsko plemstvo ne more sporazumeti med sabo, čeravno je tako sporazumljenje bilo sproženo od više strani, kajti nasproti mu ni le različno politično mišljenje nekaterih velikašev, temuč so mu tudi osebne mržnje.

Knez Karol, navadno imenovan „Carlos“ Auersperg, ki misli, da je za njegov rod častno, če se občuje z elementi jako dvomljivega sluha, in ki meni, da bo svojim potomcem zapustil Bog vedi kako slavo, če obdrži leta 1873. na neki smrdljivi način pridobljeno stališče, se ne bo tako lahko dal spreobrniti; on dobro vé, da brž ko se najodločnejši rodovi českega plemstva sprijaznijo, zá-nj na političnem odru ni prostora več. Sedanji njegovi privrženci, krščeni židi in plemenjeni kričači, gredó za njim le, ker jih je o zadnjih volitvah vodil do zmag, pa ga bodo popustili brž, ko bo pahnen z vrhunca, do katerega je splezal s prisleparjenim njihovim denarjem.

Čuditi se je o takih razmerah le onim českim velikim posestnikom, ki sami spadajo med zgodovinsko plemstvo in katerim je znano, koliko škode je zadnjih deset let trpelo kmetijstvo, — čuditi se je temu plemstvu, da sam ob sebi ne išče sporazumljenja s konservativnim plemstvom, kakor se to godí na Moravskem. Tudi grof Taaffe se dozda še nekako neodločno obnaša, da človek ne vé prav, kako bi ga sodil. Saj njemu ni treba nič drugega, ko da spregovori le eno besedico, in česko plemstvo se bo, preskočivši celó kneza Karlosa Auersperga, sporazumelo in sprijaznilo med sabo. Se li morda grof Taaffe boji moči sedanjega českega deželnega glavarja iz kakega drugega obzira? Če je taka, pač minister razmer prav ne pozná. Knez Karlos Auersperg zdaj le zato veliko premore, ker ima za sabo vedno še politično stranko, čeravno je le ta stranka čudna mešanica najraznovrstnejših elementov. Vzemi mu to moč s tem, da boljše njegovih privržencev pripelješ na naravno, njihovemu stanu spodobno pot, pa bo „vojvoda kočevski“, ki se zdaj misli že za podkralja českega, postal prav nenevaren človek, kača brez strupa. Na to bi moral grof Taaffe misliti in lotiti se tega. To bi moral storiti tem bolj, ker mu bo bolje ko vsakemu drugemu znano, da — če se bo česko plemstvo sporazumelo med seboj, se bo dala narediti tudi sprava z državopravno stranko v tej deželi. Česko plemstvo mora biti most, ki se naredi čez brezno med nemškim in českim prebivalstvom dežele česke, ono naj posreduje in poravnava politične razlike med obojimi po njihovih postavnih zastopnikih. Če se dá to doseči s sedanjo „glavo“ tako zvanega „ustavovernega“ velikega posestva, knezom Karlosom Auerspergom, dobro! — če pa ne — ker se boji za svoje sedanje gospodstvo, naj se zgodi pa brez njega. Saj blagor države vendar više stoji, nego posamezna oseba, če prav je ta oseba vojvoda kočevski!

Tako beremo v časniku „Politische Fragmente“. Ta članek bi priporočali tudi našim velikim posestnikom, ker so si razmere o tem zeló podobne, da tudi med našim kranjskim velikim posestvom je mnogo mož, kateri so do grla siti nestrpljivega gospodstva barona Apfaltrerna, ki, ker je bil nedavno le c. kr. državnega pravdnika namestnik, se ne more po svojem stanu primerjati z nadvojvodo kočevskim, pa je vendar dosih-

mal bil v skupini velikih posestnikov regens chori one stranke na Kranjskem, katera ovira vsako spravo z zastopniki naroda slovenskega.

Koliko je vlada za železnice potrosila l. 1871. in koliko bode letos potrebovala?

Dunajski politični časnik „Politische Fragmente“ na to vprašanje daje sledeče poročilo: Država je z „Loydom“ vred 17 železnicam za poroka, da kapital, ki so ga podvzetniki vtaknili v stavbo železnic, jim nese gotovih obresti toliko, da ne trpijo nobene škode, marveč še upravniki in uradniki prav mastne plače imajo, za eno osebo po 10.000, 20.000 in celó do 40.000 gold. na leto. Leta 1871. je podpora, ki jo je vlada železnicam dajala, znesla 8 milijonov in 520.500 gold., letos pa bo znesla 20 milijonov in 783.600 gld., tedaj še več kakor dvakrat toliko memo l. 1871. Tako, na priliko, je Rudolfova (naša gorenjska) železnica leta 1871. dobila državne podpore 2 milijona in 900.000 gld., letos pa dobí 5 milijonov in 966.000 gold.; južno-severno-nemško-sklepna železnica (Südnorddeutsche Verbindungsbahn) je leta 1871. dobila 410.000 gold., letos dobí 1 milijon in 139.600 gold. Gori navedeni časnik po pravici trdi, da ustavoverska stranka v državnem zboru ni železnic delala zavoljo potrebe, ampak delala jih je iz političnih razlogov in jim velikansko podporo iz državne blagajnice dovoljevala le zato, da je svojim privržencem naklonila bogatih dohodkov in zato je dr. Herbst s svojo stranko kar milijone sipal med svoje ljudi. „Politische Gönnerschaft“ — piše navedeni časnik — „war die Triebfeder, dass selbst der elendste Faiseur eine Eisenbahnunternehmung mit staatlicher Zinsengarantie zu Stande brachte“. — In ti ljudje, ki so v državnem zboru krvavi denar davkoplačevalcev tako potratno trosili, ti obetajo zdaj varčnost v svojih volilnih programih, se ve da le za to, da bi nevedne volilce na limanice vjeli!

Ozir na rajniki državni zbor dunajski.

Pod naslovom „Statistik des aufgelösten Abgeordnetenhauses“ je razglasil te dni bivši gališki državni poslanec Oton Hausner v časniku „Dziennik Polski“ sledeči popis statistike bivšega državnega zbora. — V začetku tega popisa toži Hausner, da je v zbornici poslancev veliko preveč Nemcev bilo, namreč 195, tedaj 55 odstotkov; število poslancev vseh družih narodnosti pa je znašalo le 158, tedaj komaj 15 odstotkov. — Veliko posestvo je bilo zastopano po 132 poslancih (38 odstotkih), med katerimi jih je bilo 72 plemenitega stanú. — Kmetijstvo je bilo zastopano po 112 poslancih. Od 130 kmetskih volilnih okrajev je samo 11 okrajev imelo kmetske poslance. — Advokatov je v zbornici sedelo 61 (tedaj 17 odstotkov, — duhovnikov je bilo 26, katerih polovico je Galicija poslala v zbornico poslancev. — Židov (judov) je v zbornici bilo 15, tedaj v pravi primeri s številom židov v Avstriji. — Ministrov in družih političnih uradnikov je v zbornici bilo 34. — Pisatelj tega članka stavi tu vprašanje: ali bi ne bilo prav, da bi se postava dala, katera bi prepovedala volitev cesarskih uradnikov v državni zbor? — Od 317 poslancev (31 Čehov ni tukaj všteti) je 26 se odlikovalo po večem vplivu, veči zgovornosti in marljivejšem delovanju, — 116 jih je tudi še precej koristno, pa skromnejše sodelovalo; 175 je bilo pa tacih, ki so zmirom molčali ali pa tako govorili, da bi bili bolje storili, ako bi bili molčali.